

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 10 kor.
 Negyedévre... 4 «
 Egyenlő részletekben:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 «
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 23 kor.
 Negyedévre... 6 «

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszaadását
 vagy megőrzését nem vállalja.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, január 24.

A szomszédban.

Ezer ember esett-e el vagy száz, nem igen lehet megállapítani pontosan az új-ság hírekből, de az bizonyos, hogy emberek haltak meg. Emberek, kik pusztá mellüket feszítették a puska golyó elé és a sortűz után nem robantak fej vesztet-ten szanaszét, hanem nyomultak az el-esettek helyére.

Amiért az ember meg tud halni, azt többre becsüli az életnél s az a valami, nagyon komoly dolog.

Nem teszszük fel az érzelmi pápasze-met, nem nézük a vérral kevert havat, a kilocsant, agyvelőt, a megmeredt asz-szony és gyermek hullákat, melyek szin-tén áldozatai lettek a sortűznek.

Ha egy tömeg élete árán is keresztül akar vinni egy eszmét a gyakorlatba s ha a hatalom a tömeg élete árán is meg akarja akadályozni azt, akkor természet-es az ilyen jelenet, utána a barrikád s végre vagy levágott fejek karón, felper-zselt házak, kirabolt boltok s kiirtott csa-ládok, ha a forradalom győz, vagy zsuf-folt börtönök és akasztófa erdők, ha a ha-talom győzött.

Az érzelmes jeleneteket hát nem né-zük az orosz forrongásnál csak az indító okokat.

»Nyomorult rabszolgák vagyunk —

írják a csárhoz — akiket az önkény zsar-noksága fojtogat.»

A XX-ik században írják ezt, fehér rabszolgák a fehér csárnak. Ha ez igaz akkor martyrok haltak meg nem lázadók a puskacső előtt.

Isten képe az ember s mint ilyen a föld összes teremtményeinek ura és vég-zete. Fel száll a levegőbe oly magasra, honnan a kibocsátott posta galamb is bukdácsolva esik lefelé s maga alatt látja a hatalmas sást is — az ember.

Leszáll a föld mélyébe. Soha semmi élő lény nem jutott olyan mélységbe, az sem mely mindig a föld mélyében él. Ki-szedi a feneketlen mélységek kincseit és százezer évek növény világának megsze-nesedett hulláival fűt kazánjaiba, a mult és jelen élő teremtményeinek földi ura — az ember.

Nincs távolság előtte, nincs akadály, munkája nyomán megújult a földnek szíve s az elemek uralma helyett, azok legyőzője ütötte földgömbünkre czimerét — a kultur ember.

Nincs ur az ember felett, hanem csak az Isten, s a ki ur felettünk Isten ren-deletéből az, s Isten törvényét meg kell tartania, mely szerint egy Atyának va-gyunk gyermekei.

Mióta Krisztus megtanított erre a nagyszerű igazságra, azóta nem lehetnek többé rabszolgák a földön.

Az orosz czár az elszakadt görög egy-háznak a feje. Neki tudni kell ezt az

igazságot s mert népe úgy látja, hogy el felejtette, meg akarja tanítani rá.

Nos! ez nem forradalom, ez egy kö-zönséges polgári pör a természeti jog alapján, amennyiben polgárok akarnak lenni a nyomorult rabszolgák — mi el-vitázhatlan joguk.

A hivatalnoki kart akarják felügyelet alá tenni a választási rendszerrel s tudva-levő az orosz hivatalnoki kar rettenetes korrupciója.

Azt akarják, hogy a czár személye-sen kihallgassa őket, bizony ez is kötele-sége a csárnak, kit atyuskának nevez népe.

Rendi alkotmányt akarnak, melybe az alsó rendek is szóhoz jussanak s így végzik feliratukat »Nem a merészség be-szél belőlünk, hanem az óhajítás, hogy kikerüljünk ebből a mindnyájunkra nézve elviselhetlen helyzetből.«

Oroszország bevonult hazánkba, ha-sonló nemzeti sötét napok idején. Itt kényszerítve 48-at, majd 49-et csinált a nép s mikor megkapta alkotmányát, 67-es alapra adott többséget egy emberöltőn át a 48-asokkal szemben. Tanulni lehet eb-ből. Ha 67-tel felelnek 48-ra, el van kerülve 49. A jog pedig meg nem hal, ha elzárják is a lélegzétvételt 18 éven át, mint nálunk történt.

Sok vér marad lángoló ifju szivekben egy kis jog árán, de egy csepp jog se vész el, ha vér tengeren át jutnak is el hozzá a népek, mert az ember — ember.

P—y.

„TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Egyszer egy esztendőben.

Irta: Csehov Antal.

A hercegnő kis három fehér ablakos há-zának ünnepi képe van. Mintha csak megfiata-lodott volna.

Környéke gondosan fel volt seperve, a kapu nyitva áll, az ablakról levetették a rácsos függönyöket. A frissen lemosott ablaktáblák fé-lénken játszanak a tavaszi napsugárral. A sza-lon ajtajában ott áll a svájci mündérbe buita-tott inas, az öreg Márk, molyette livreében. Tüskés álla, melynek beretválásánál remegő kezei az egész délelőtt munkálkodtak, a frissen kitesztított cipők és a czimeres gombok szinte visszaverik a napsugarat. Márk nem hiába má-szott ki a maga kamarájából. Ma névnapja van a hercegnőnek és kötelessége ajtót nyitni a látogatók előtt és kikiáltani a nevüket. Az előszobában nem a kávéalj és a börtös leves szaga terjeng, mint rendszeren, hanem valami

olyas illat, ami a tojásszappan szagára emlé-keztet.

A szobák gondosan vannak rendbe szedve. A függönyök fel vannak téve, a képekről le van véve a fátyol, a korhadtt, behorpadt padló ki van fényesítve. A gonosz Zsulka, a macska, a kölykeivel estig be van zárva a kony-hákba.

Maga a hercegnő, három ablakos házikó birtokosa, egy görnyedt és ránczos képű hölgy, egy nagy karosszékben ül és egyre fehér, csa-lánszövet ruhájának a ránczait igazgatja.

— Senki sem jött el! — siránkozik a hercegnő. — Sem a báró, sem Chachaladre herceg, sem Báviczky George. Elhagytak en-gem! Pedig ha én nem lettem volna, mi lett volna belőlük? Nekem vannak lekötelezve állásuk, karrierjük miatt... nekem egyedül nekem. Nélkülem nem lett volna belőlük semmi.

— Nem lett volna semmi! — bizonyíthatá Márk.

— Én nem követelek hálát. Nincs rá

szükségem! Nekem érzelmre van szükségem! Istenem, mily sérelem! Ah, mily sérelem! Még Jean a rokonom sem jött el. Miért nem jött el? Mivel bántottam meg? Kifizettem minden váltótját, férjhez adtam a testvérét, Tányát, egy derék emberhez. Sokamban van nekem ez a Jean! Megtartottam a szavamat, amit a bá-tyámnak, az ő atyjának adtam volt. És elköl-töttem rá... magad tudod...

— Méltóságod mondhatni a szülek helyét, töltötte be.

— És itt... itt ni a hála. Oh em-berek!

Három órákor, mint a mult esztendőben is, a hercegnőnek hisztérikus rohama van. A megrémült Márk felveszi a gombokkal díszített kalapját, sokáig alkuszik a bérkocsissal és megy Jeanhoz, a rokonhoz, szerencsére a butorozott szobák, amelyekben Jean herceg lakik, nem nagyon messze vannak. Márk az ágyban fet-rengve találja a herceget. Jean épp most jött meg a tegnapi lumpolásból. Gyűrött, kiálló po-facsontu arca piros, homloka veritékes. A fejé-

A legkiválóbb tanárok és or-vosoktól mint hathatós szer:

Sirolin

tüdőbetegségeknél, lélegzőszervek hurutos ba-jainál ugymint idült bronchitis, számarhurut és különösen lábbadozóknál influenza után ajánlatik. Emeli az étvágyat és a testsúlyt, eltávolítja a köhögést és a köpetet és megszünteti az éjjeli izzadást. — Kellemes szaga és jó íze miatt a gyermekek is szeretik. A gyógyszerárakban üvegenként 4.—kor-ért kapható. — Figyeljünk, hogy minden üveg az alanti czéggel legyen ellátva:

F. Hoffmann-La Roche & Co vegyészeti gyár Basel (Svájc)

480.

Választások előtt.

A csütörtöki mérkőzés előcsatározásai a legelszántabban folynak a pártok között, melyek huszonnégy óra mulva teljes erővel fognak összemérkezni országszerte.

Ujabb értesüléseink a választási mozgalmakról a következők:

Nagyváradon.

Mindkét párt a hátralevő időt a legnagyobb mértékben használja ki jelöltje érdekében.

A *szabadelví* párt ma szerdán este a Kereskedelmi Csarnok termeiben rendez összejövetelt.

Az ellenzék még most is népszerű jelöltjének, *Barabás* Béla programbeszédének s a kapcsolatos, impozáns ünnepeknek hatása alatt áll s reményteljesen néz a csütörtöki ítélet elé.

Az ellenzéknek tegnap a Karger Sándor vendéglőjében volt összejövetele, melyen a szőlőhegyen lakó szavazó polgárok tömörültek *Barabás* zászlója alá.

Ma, a döntő küzdelem előestéjén az ellenzéknek a fő-utcai Európa-szálloda helyiségében lesz nagyszabású összejövetele.

A megyében.

*Bárán*drol írja levelezőnk, hogy a választási mozgalmak már kifejlődtek. Eddig úgy látszott, hogy a kormánypárt nem állít jelöltet s így *Illyés* Bálint függetlenségének nem lesz ellenjelöltje, azonban *Vágó* Ferencz anyakönyvi felügyelőt felléptették a kormánypárt részéről. Programbeszédét már megtartotta. Igért mindent a népeknek, még azt is, hogy ha győzelemre segítik, megmutatja, hogy a *váradai püspöki földek*, amelyek *Bárán*d közelében vannak, a köznépé lesznek. A nép azonban nem megy lépre az ilyen vakmerő kortesfogásoknak, amelyekre jó lenne kiterjeszteni az ügyészség figyelmét.

A *berettyó-ujfalui* kerületben a két függetlenségi jelölt *Leszkay* és *Balogh* már befejezték körutjaikat. Mindkettőnek pártja erősen bizik a győzelemben.

A *bihari* kerületben *Rigó* Ferencz eddigi képviselő erősen tartja magát, ellenére a kormánypártnak dr *Tóth* László jelölt melletti erőlködésének s a kerület ref. lelkészeinek a M. Szó utasítása szerint *Tóth*hoz való pártolásának és az ő érdekében kifejtett agitációjának.

Belényesben Buteán mellett a román papok fanatizálnak erősen, de *Bartha* hivei erősen biznak a függetlenségi zászló győzelmében.

Székelyhidi kerületben Molnár Ákossal szemben most erőlködik az utolsó perczen jelöltet állítani, de maguk is nagy bukásnak néznek elébe.

Magitán jó hatást keltett, hogy *Örley* Kálmán helyett más elnököt kapnak. A központi választmány dr *Gyöngyösi* István megyei alügyészt küldte ki választási elnökül s *Bárán*dra, hova ő lett a választás vezetésével megbizva, *Buday* Antal ügyvédet küldte.

A választási elnök megtiltotta, hogy zenélhessenek a választóknak a választás folyamán. A horvát katonákból jutott *Margittán* is. Most már ezeken kívül két század *Józsefbaka*, 50 huszár van *Margittán* összpontosítva. Az ellenzék erősen bizik abban, hogy a kerületet nem hódíthatják el tőlük.

Elesden *Telegdy* József, ki egyhangú megválasztásra számított, komoly ellenjelöltet kapott *Farkasházy* Zsigmondban. Az ellenzéki polgárság lelkesedéssel csatlakozott a függetlenségi zászló alá, annál is inkább, hogy a *Zichy* Jenő gróf földesur támogatja *Farkasházy*t.

Az *ugrai* kerület szabadelví jelöltje *Bölony* József beteg s helyette *Ardelean* Jusztin nagyváradai ügyvéd járja a községeket, míg az ellenzéki *Merza* Márton maga jár programját megvallani és nagy eredménynyel.

Hosszupályiban biztos *Marjay* Péter függetlenségi győzelme. Ellenfele nem tud eredményt elérni.

Csékén *Dési* Géának már nem is kell dolgozni, ugyszintén *Nagyszalontán* *Balogh* Mihálynak.

Az országban.

Kolozsvárról írják: Kolozson a szabadelvűpárt jelöltjének, *Zeyk* Károlylyal szemben az ellenzék tömören és erősen áll jelöltje, dr *Deák* Albert mellé, másfelől a szabadelvűek legnagyobb része is elpártolt tőle. Ugyanis a szabadelvű választók egy tekintélyes része most felajánlotta a jelöltséget *Nagy* Endre tanítóknak, ki azt el is fogadta.

A *kál-kápoluai* kerületben *Maczky* Emil főszolgabíró lépett fel *Kossuth*-párti programmal *Samassa* Jánossal szemben. Ugy látszik, áljelölt, mert *Samassa* a hivatalos jelöltje a pártnak és az egyesült ellenzéknek.

Gyorokról írják: *Avarffy* Géza, a radnai kerület függetlenségi jelöltje, csütörtökön Gyorokon tartott programbeszédét, ahova *Benedek* Árpád nagyobb lippai küldöttséget vezetett. A gyoroki románokat azonban dr *Vlád* Aurél román nemzetiségi jelölt emberei annyira fanatizáltak, hogy egy csoport román Radna alatt megtámadta a lippai küldöttség kocsijait, egy zászlót összetéptek s a nyelét eltörték.

Gyomai választókerületben dr *Zsilinszky* Endre, a szabadelvűpárt jelöltje tegnap tartotta volna programbeszédét Gyomán és *Endrődön*. Gyomára délelőtt tíz órakor érkezett meg és a városháza udvarán nagyjából függetlenségi és szocialista hallgatóság előtt beszélni akart, azonban folytonos abczugkiáltással zavarták. Erre persze kivonult a csendőrség s így fedezet mellett sikerült a beszédet valahogy elmondania. Délután 2 órakor vonult át kíséretével *Endrődre*, ahol egyáltalán nem jutott szóhoz. Hóval és kövekkel megdobálták, a zászlókat elszedték és összetördelték s daczára a csendőrfedezetnek, az egész kíséretet csufosan elverték.

Czeldömölökről jelentik: *Czeldömölkön* a választás 26-án lesz. *Maróthy* László dr, a szabadelvűpárt volt jelöltje visszalépett és helyébe *Maitz* Antal pákóczi plébánost léptették fel. A függetlenségi pári jelöltje dr *Berzsenyi*

ben zugás, a gyomrában forradalom van. Szeretne elaludni, de nem lehet: émelyedik a gyomra unalmas szemei a mosdóra vannak függesztve, mely tele van piszokkal és szappanos vízzel.

Márk bejön a piszkos szobába, óvatosan lépked és lábujhegyen oda megy az ágyhoz.

— Az nem jó *Mihalics* Iván! mondja feddőleg rázva a fejét. Az nem jó!

— Miért nem jó?

— Miért nem gratulált ön ma a nagynénjének a névnapjára? Talán az jól van?

— Menj a pokolba! mondja *Jean*, nem véve le tekintetét a szappanos víztől.

— Talán ez nem bántja a nénit! Mit? Ej *Mihalics* *Jean*. Önben nincs semmi érzelem. No, miért bántja és keseríti őt?

— Én nem csinállok látogatásokat. Mondd meg neki. Ez a szokás már elavult. Nincs időnk járkálni. Járkáljatok magatok, ha nincs más dolgotok, nekem meg, hagyjatok békét. No pusztulj már! Aludni akarok.

— Aludni akarok. Az igaz, hogy az arczát görbitgeti. Nem szégyel a szemembe nézni.

— No. Pszt. Te rongy! Piszok!

Márk erősen kezd hunyorgatni a szemével. Hosszas hallgatás.

— De már csak jöjjön el, bátyuskám és gratuláljon neki! mondja jóságosan. A her-

cegnő sir, hánykódik az ágyon. Legyen olyan jó mutassa meg tiszteletét iránta. Jöjjön el, bátyuska.

— Nem megyek. Nincs miért és nincs mikor. És mit is csinállok egy vén leánynál?

— Jöjjön el fenséged. Gondolja meg bátyuskám. Legyen olyan kegyes. Borzasztó menynyire elkészerítette őt az ön, mondhatni hálálansága és érzéketlensége.

Márk végig huzza frakkja ujját a szemén.

— Legyen olyan kegyes!

— Hm. Hát cognac lesz? kérdi *Jean*.

— Lesz bátyuskám, fenséged.

— Igen! No . . .

A herceg felveti a szemét.

— No és száz rubel lesz? kérdezi.

— Az teljes lehetetlen! Fenséged is jól tudja, tőknék már nincs, ami volt . . . Tönkre tettek bennünket a rokonok, *Mihalics* Iván. A mikor pénzünk volt, mind jártak hozzánk, most meg . . . Legyen meg az Isten akarata!

— Mult esztendőben a látogatásért menyit vettem el maguktól? Kétszáz rubelt. Most meg száz sincs. Tréfát üzesz te öreg varju! Keress csak, az öregnél találsz. Különbösen tatarodjál, aludni akarok.

— Legyen nagylelkű fenséged! Öreg ő

már, gyenge. A lélek csak hálni jár bele. Könnyűljön meg rajta fenséged, *Mihalics* Iván.

Jean kérelhetetlen. *Márk* alkudozni kezd. Öt órakor *Jean* megadja magát, frakkot huz és a hercegnőhöz megy.

— Ma tante, — mondja a kézre hajolva és meginogva.

És a sophara ülve bele fog a tavalyi beszélgetésbe.

— *Kryszkina* *Mária* levelet kapott *Nizzából*. Az aztán a férj! Ah! De milyen! Igen részletesen leírta azt a párbajt, amit egy angol lal vivott egy énekesnő miatt, nem emlékszem a nevére.

— Csakugyan?

— Igen. *Párbajoz* k, énekesnők után szaladgál. A felesége meg sorvadjon itt az ő kegyelméből. Nem értem az ily embereket ma tante?

A boldog hercegnő közelebb húzódik *Jean*hoz és a beszélgetés széles mederben kezd folyni. Felszolgálják a teát cognakkal.

És ezalatt, mikor a boldog hercegnő *Jean*t hallgatva, kaczag, rémül, meglepődik, az öreg *Márk* a saját bőröndjében turkál és keresi összefe az értékpapirokat.

Jean herceg nagy engedékenységet tanúsított. Csak ötven rubelt követelt. No de, hogy meg legyen ez az ötven rubel, nem egy bőröndöt kell áttúrni.

ÉRMELLEKI HEGYIBOROK PALACZKOKBAN

élsmert jól kezelt tiszta minőségben, 10 palaczkól fölfelé literes palackonként 70 fill.-jével házhoz szállítva kapható az

ÉRMELLEKI RÉSZVÉNYTÁRSASÁGNÁL, Nagypiacz-tér 10. szám.

Minden palaczk czimkéje, kupakja és dugója az Érmelleki részvénytársaság cégjelzésével van ellátva. Telefon 206. szám.

Jenő sőmjéni nagybirtokos, kik között előreláthatólag erős küzdelem lesz. A szabadelvűpárti jelölt Ságón nem mondhatta el programbeszédét, mert abban megakadályozták. Bobán fölfordították a kocsiját, Páltán pedig utcai gyerkőczök hóval dobálták meg. Vasárnap délután Semjénben, a függetlenségi párt jelöltjének lakóhelyén, egy házat, melyen az ellenpárt jelöltjének a zászlója volt, kigyújtottak és égett a mellette lévő ház is mindenestől. A rend fenntartására katonaságot rendeltek ki.

Deesről jelentik: A naszodi szabadelvűpárti jelölt, Freidinger Károly ma bejárta a kerületet, ahol mindenütt nagyon szívesen fogadták. Programbeszédében a szabadelvűség hívének és a kerület érdekei őszinte pártfogójának vallotta magát.

A szászok és a népiskolai javaslat.

Beszterczéről jelentik: A beszterczei választókerület volt képviselőjét, Kualesz Godofredot ismét jelölték. Kualesz tulajdonképpen szabadelvűpárti programmal lépett fel, azonban az új népiskolai törvényjavaslattal szemben való állásfoglalásra szász nemzetiségi választótól határozott utasítást kapott. A beszterczei magyar szabadelvű polgárok egy részét dr. Molnár Imre ügyvéd, a beszterczei szabadelvű választó polgárok választmányi elnöke 22-ére délután 4 órára választói értekezletre hívta egybe, amelyen kijelentették, hogy Kualesz Godofred megváltoztatott programját elutasítják és tőle a bizalmat megvonják. Evvel szemben a magyar szabadelvű választók másik része azt tartja, hogy Kualesz most ugyanolyan álláspontot foglal el, mint első megválasztásakor, 1893-ban, miért is nem tartják inkonzekvenziának, ha ezúttal is rászavaznak.

Lengyel katonák a választásokra.

Töketeresről jelentik: Lembergől külön katonavonaton négy század gyalogság érkezett ide, hogy a Felvidék egyes helyein a választások alkalmával a rendet fennfartsa.

A Times Tisza mellett.

A Times mai vezércikkében a magyar választási küzdelem eshetőségéről szól s azt mondja, hogy a szélső nemzeti politikai áramlat győzelme Apponyi és társainak sikerét jelentené. Azt hisszük azonban Magyarországon kellőképpen méltányolják és elismeréssel adóznak gróf Tisza Istvánnak, a ki megmutatta, hogy megvan benne a vezető államférfi minden tulajdonsága és a választási küzdelembe belépő nemzetiségekkel szemben tanúsított magatartásával is megérdemli honfitársai bizalmát.

Az orosz rémuralom.

Ma érkezett távirataink rémületes képet festenek az orosz eseményekről, minden jel arra mutat, hogy nem futó mozgalomról van szó, a melyet kozákokkal elnyomni lehet, hanem a népnek a megmozdulásáról és felkeléséről.

Sürgönyeink ezek:

A forradalom Oroszországban.

Pétervár, jan. 24. Hivatalosan tudatják, hogy 23-án összeütközött a rendező tömeg a katonasággal. A csapatoknak nem kellett fegyverüket használni, mert a tömeg a katonaság megjelenésekor szétoszlott. A tolongás közben megkísérelték az árucarnokot megtámadni, de a támadást visszaverték. Este csatlakoztak a sztrájkhoz a villamos művek munkásai, melynek következtében néhány csoport kihasználta a sötétséget és különböző utcákon megkezdtek a boltok kirakatait beverni. A rendet azonban mindenütt gyorsan helyreállították. 23-án senkit sem öltek vagy sebesítettek meg. A sebesültek száma 333.

Moszkva, jan. 24. Az orosz kézműiparfejlesztő egyesület az elmúlt napokban köz-

gyűlést tartott, amelyen azzal a kérdéssel foglalkoztak, hogy a gyártulajdonosok esetleg kikitörő sztrájk alkalmával milyen állást foglaljanak el. Elhatározták, hogy bizottságot választanak a munkások követeléseinek előterjesztésére és az összes gyárak nevében való tárgyalás vezetésére. A bizottsági tagok megválasztása véget ért és a részletkérdések tisztázására a gyártulajdonosok keddre a tőzsde épületbe gyűlést hívtak egybe.

Czáfolat.

Pétervár, jan. 24. Nem igaz az a külföldön elterjedt jelentés, hogy az innen 15 mérföldnyire levő Kulpino-gyár munkásai és a katonaság összeütköztek. A gyár munkásai mintegy 4500-an szombaton beszüntették a munkát, azonban nyugodtan viselkedtek. Vasárnap egy jelentéktelen csoport Pétervárra indult, de nem sokára ismét visszatért. Ma ott nyugalom van.

Az orosz forradalom.

Moszkva, jan. 24. A már jelentett gyárakon kívül a Bakrusim, Mihajlov, Lindel és Schradel-gyár munkásai is beszüntették tegnap a munkát.

Moszkva, jan. 24. A helyi városi kapitány helyettese a sztrájkra való tekintettel felszólítja a közönséget, hogy óvakodjék olyan zavargásoktól, mint a péterváriak voltak, ne csoportosuljon és óvakodjék az utcai fölvonulásoktól, nehogy a péterváriakhoz hasonló szigorú intézkedésekhez kelljen folyamodni.

Orosz diplomácia köréből.

Pétervár, jan. 24. Uruszov herceg római orosz nagykövetet Bécsbe helyezték át. Scseglov cettinyei orosz ügyvivőt kérésére felmentették az állásától.

Genf, jan. 24. Az itt időző orosz forradalmi szocialisták tegnap este rendkívül látogatott ülést tartottak, a melyben pétervári társaik iránt érzett rokonérzésüknek adtak kifejezést. A gyűléshely bejáróit, valamint, az orosz konzuli hivatalt rendőrség őrizte.

A czár menekülése.

Pétervár, jan. 24. Carskoje-Szelóából tegnap éjszaka utazott el a czár és családja. Lelketrázó volt az a menekülésbe illő utazás. A czár egy bundában és nagy orosz sipkában volt.

Az utóbbi napok eseményei annyira megviselték, hogy alig tud a lábán állani. Mig a kocsihoz ment, két komornyik támogatta. A czárné vidámabbnak látszott, mert az utazás az ő kérésére történt.

Mikor felült, a hintóban azt mondta udvarhölgyének:

— Hála az Istennek, hogy már itt vagyunk!

A gyermekek nevettek, kacagtak és örültek az éjjeli utazásnak. A czár mindvégig nagyon komolynak látszott és nem beszélt senkihez.

Hogy merre vette útját a czári család, biztosan senki sem tudja.

A munkások bomba-gyárat rendeznek be.

Pétervár, jan. 24. Egy munkáscsapat hatalmába kerítette a város délnyugati részén a katonai őrs-lánczon kívül levő hadiszerraktárt és a raktár környékén torlaszokat állítottak föl.

A munkások remélik, hogy képesek lesznek bomba-gyárat berendezni. Egy munkás ma

négy bombát hajtott a csapatok közé. A kormány megtiltotta a petroleum eladását, mert a munkások nagymennyiségű petroleumot igyekeznek összehozni, hogy az összes palotákat fölgyújthassák.

Halál a czárra.

Pétervár, jan. 24. Fialat munkásokból titkos szövetség alakult, a mely a czárnak és a czári családnak kiirtását tűzte ki céljává.

— Addig nem dolgozhatunk nyugodtan — mondotta egy ilyen összeesküvő — amíg a főgazemberek élnek. Franciaországtól kell példát vennünk. A forradalom első tényének az uralkodó-család kiirtásának kell lennie.

Azt hiszik azonban, hogy a munkások haragja nem annyira a czár ellen irányul, mint egyes nagyhercegek ellen, — különösen pedig Vladimir és Szergiusz nagyhercegek ellen.

A munkásnegyedekben nyíltan beszélnek, hogy a nagyhercegeket ott gyilkolják le, a hol érik.

Kozákok a nép mellett.

Pétervár, jan. 24. A nikoláj-hid környékén két kozákezeret küldtek a felvonuló munkások ellen.

Az ezredek parancsnokai tüzet vezényeltek a munkások ellen, de a kozákok megtámadták az engedelmességet és a levegőbe lőttek s nyugodtan engedték, hogy a munkások előttük elvonuljanak.

A kórházakba nyolczezer sebesültet szállítottak és ezeknek majdnem a fele asszony és gyermek.

Ma délután két tüzérezred vonult a téli palota elé; csakhamar gyalogezredek is érkeztek oda és a katonák megtöltötték puskájukat. Azt hiszik, hogy a munkások ma este újabb ostromot fognak intézni.

A nagyhercegek.

Pétervár, január 24. A nagyhercegek mind ösmeretlen helyre utaztak. Azt mondják, hogy a hirtelen elutazás összefüggésben van az ellenük szőtt összeesküvéssel.

Pétervár, jan. 24. Vladimir nagyherceg és Pobjedonoszev most a tulajdonképeni regensek, mig Witte és Mirszki herceg minden befolyásukat elvesztették. Valóságos katonai uralom kezdődik, amely a legbrutálisabb eszközöket fogja alkalmazni. Vaszilicskov és Szaharov tábornokok, akik tegnap a helyőrséget vezényelték, ma kijelentették, hogy ha kell, ötvenezer emberéletet is föláldoznak, de a rendet hdlyre fogják állítani.

A czár lemond.

Pétervár, jan. 24. Itt tegnap az a hír terjedt el, hogy a czár fia javára lemond a trónról és a kis czárevics mellé kormányzóul Vladimir nagy herceget teszik meg. Hogy ebből mi igaz, nem lehet megtudni, mert az eddigi türehtelen cenzurával szemben most semmit sem czáfolnak.

Békekötés Japánnal.

Pétervár, jan. 24. Most ugyancsak ellenőrizhetetlen hírt, de szenzációsat közlöm, hogy a kormány felkérte a francia kormányt, vállalja el a békekötés közvetítést Oroszország és Japán között. Oroszország engedményekre hajlandó, csak hogy csapatait hazahozhassa és a belbékét helyreállíthassa.

Megöltek egy nagyherceget.

Berlin, jan. 24. *Sergius* nagyherceget, mint egy tegnapi pétervári távirat jelenti, meggyilkolták a forradalmárok.

A részletek még mindig hiányoznak, azt beszélnek, hogy a nagyherceg el akart utazni Pétervárról, a mikor kocsjába bombát dobtak, mely a nagyherceget megölte.

Szergiusz nagyherceg Vladimir nagyherceggel a reakciós párt vezérei és ők voltak azok, kik Szojatospolk Miszki herceg miniszterre kinevezését leghevesebben elleneztek.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Péterváron nagy feltűnést keltett az, hogy a Néván több helyen lék van vágva. Azt mondják, hogy a lékeket a rendőrség vágatta s azokon keresztül dobták a vasárnapi vérengzés halottait a folyamba.

Pétervár, január 24. (Saját tud. táv.) A városban a czárról és családjáról megvetéssel beszélnek. A nép szidja a czárt a vasárnapi vérengzésért, mit az ő munkájának tulajdonítanak. Szidják a katonatiszteket is; azt mondva róluk, hogy a harctéren nem tudták megmutatni vitézségüket, csak Pétervár utcáin, a védtelen néppel szemben.

Finn országban kiűtött a forradalom.

Budapest, január 24. (Saját tud. táv.) Pétervárról jelentik, hogy Finnországban kiűtött a forradalom. A forradalmárok vezérei a parlamenti ellenzék kitűnőségei lettek.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) Sebastopolban az admirális hajóján tel-lázadt a legénység. Mikor az admirális beszédet intézett a tengerészekhez, azok azt kiáltozták, hogy vesszen a háború!

A matrózok mindenfelé azt híresztelték, hogy Péterváron kitört a forradalom. Erre aztán még izzóbb lett a hangulat. A legénység letördelte a hajó vas korlátait. Két ezredet rendeltek ki a lázongók ellen. A katonaság az első vezényszóra a levegőbe lőtt, a másodikra pedig a tisztokra fordították a fegyvert azt mondva, ha még egyszer lövést vezényelnek, a tisztakat lövik agyon.

Pétervár, jan. 24. (Saj. tud. táv.) Tegnap a másodfoku bíróságok ügyvédei háromszázötvenen tanácskozássra gyűltek össze. A tanácskozáson elhatározták, hogy szolidaritást vállalnak a munkások mozgalmával szemben s az ebből folyó perekben nem teljesítik köteleességüket; a törvényszék előtt nem jelennek meg. Az ügyvédek még elhatározták, hogy támogatják a munkásokat s pénzt gyűjtenek a munkás propaganda javára.

UJDONSÁGOK.**TÁJÉKOZTATÓ.**

Jan. 29. Kath. Kőr közgyűlése.
Febr. 12. Kath. Szabad Liceum matinéja.
Febr. 25. Kath. Szabad Liceum estélye: dr. Károly Irén Előadása.
Márcz. 16. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Apr. 6. Kath. Szabad Liceum böjti estélye.
Ápr. 29. Kath. Szabad Liceum zárűnnepélye (estély.)

* **A püspök nevenapja.** Egyházmegyénk apostoli lelkü főpásztora dr. *Szmrecsányi Pál* v. b. t. tanácsos Ő Excellentiájának ma, a nagy apostol emlékünnepe van a nevenapja. Püspökünk néhány hét óta gyengélkedik, egy hétfő nap óta, — mint örömmel értesülünk — fent van; azonban még mindig gyenge s éppen ezért ma sem fogad tisztelgőket. Hívei, papjai, tisztelői és akik bőkezű jótékonyágát élvezik, annál buzgóbban kéri e napon Istent a főpásztor életéért, egészségeért. Tartsa Isten sokáig vilároló jólétben egyházunk és hazánk javára.

* **József főherceg állapota.** Fiuméből táviratozzák: *József* főherceg hogylétéről tegnap reggel 9 órakor a következő orvosi jelentést tették közzé: Éjjele eléggé jó. Általános állapota valamivel javult.

* **A kir. tábla új bírása.** Ő felsége az igazságügyi miniszter előterjesztésére már betöltötte a nagyvárad királyi ítélőtáblánál *Dobosffy Alajos*nak a Curiához való távozásával megüresedett birói állást. A királyi tábla birói kara új tagját bár idegenből kapja, nem idegen embert kap. Ugyanis dr. *Pajor Kálmán* ítélőtábla-birói címmel és jelleggel felruházott dévai törvényszéki bíró, kit a király a nagyvárad kir. ítélőtáblához biróvá kinevezett nagyvárad ember s rokoni kötelekék fűzik Nagyvárad több előkelő családjához. Benne kitűnő jogászt nyer a nagyvárad kir. tábla.

* **Felhívás a tanoncztartó iparos polgárokhoz.** A rendőrkapitányi hivataltól egy felszólítás érkezett az ipartestülethez, hogy a folyó hó 26-án, csütörtökön tartandó képviselőválasztáskor, a választás színhelyéről, a támadható izgalmak, tüntetések, esetleg összetűzések elkerülése végett — az iparos tanonczokat kitiltja, a megjelenőket a rendőrség által előállítja, esetleg zár alá helyezi, egyben megkéri, hogy erről az iparos polgárokat külön értesítsem. Felkérem az ipartestület kötelekékéhez tartozó iparos polgárokat, hogy a kellemetlenségek kikerülése végett, január hó 26-án csütörtökön, tanonczukat a választás színhelyén való megjelenéstől szigorúan eltiltani sziveskedjenek. Nagyvárad, 1905. január 24. *Bertsey György*, ipartestületi elnök.

Ugyancsak a választások alkalmából a keresk. iskola igazgatója a következő értesítést adta ki: Értesitem ez uton is a tanoncztartó kereskedő főnököket, hogy f. é. január hó 25-én és 26-án a kereskedő-tanoncziskolában az előadások a képviselő választással járó izgalmak miatt szünetelni fognak. Nagyváradon, 1905. január 24-én. *Dr. Kováts S. János* igazgató.

* **Huzella Mátyásné halála.** Város szerzte általános mély részvétet keltett a kiváló derék urnó: *ö. v. Huzella Mátyásné* elhunyt. Tegnap már sokan keresték fel társadalmunk előkelőségei közül a Pável-utcai gyászházban felállított diszes ravatalt, hogy elbucsuzzanak porhüvelyétől annak a tiszteletreméltó öreg urasszonynak, akit életében szeretettel környeztek. A temetés ma, szerdán, január 26-án délelőtt 11 órakor lesz. A családi gyászjelentés a következő:

Alulírott gyászoló mélyen szomorodott szívvél jelentik rokonaik nevében is, hogy szeretett jó édesanyjuk, a legjobb nagyanya, anyós, dédanya *ö. v. Huzella Mátyásné*, szül. Frölich Borbála életének 85-ik évében, folyó hó 23-án, délután 5 órakor csendesesen az örök életre szenderült. A megboldogultnak földi maradványai folyó hó 25-én, délelőtt 11 órakor fognak a Pável-utca 14-ik számú gyászházban

leendő beszentelés után a róm. kath. egyház szertartásai szerint az újvárosi sírkertben örök nyugalomra tétetni. Az engesztelő szent-mise áldozat folyó hó 26-án, d. e. 9 órakor fog a Szent László templomban a Mindenhatóknak bemutatni. Nagy-Várad, 1905. január 23. Áldás és béke hamvai felett! *Huzella Elek*, *Huzella Gyula*, dr. *Huzella Mátyás*, *Huzella Mária* férj. *Borhegyi Ferenczné*, *Huzella Erzsébet* férj. dr. *Nagy Ferenc* gyermekei. *Huzella Elekné* szül. *Csanak Janka*, *Huzella Gyuláné* szül. *Verecs Ilona*, dr. *Huzella Mátyásné* szül. *Farkas Ilona* menyei. *Borhegyi Ferenc*. dr. *Nagy Ferenc* vejei. *Huzella Margit* férjével *Zsedényi Bélával*, *Huzella Tivadár*, *Huzella Irén*, *Huzella Ödön*, *Huzella Erzsike*, *Huzella Pál*, *Huzella Lajos*, *Huzella Miklós*, *Borhegyi Mária* férjével *Czobor Bélával*, ifj. *Borhegyi Ferenc*, *Borhegyi Klára*, *Nagy Edith* férjével dr. *Walla Bélával*, *Nagy Elek*, *Nagy Erzsike*, *Nagy Ferike*, *Nagy Ilona* unokái. *Zsedényi Klára*, *Zsedényi Gábor*, *Zsedényi Margit*, *Czobor Béla*, *Czobor István*, *Czobor Éva*, *Walla Gábor* dédunokái.

* **Kitüntetések.** Ő Felső *Meszlényi Gyula* belső titkos tanácsos, szatmári püspöknek az egyház és közügyek terén kifejtett kiváló tevékenysége elismerésül az első osztályú vaskorona-rendet, *Ludwig Gyula*, a főrendiház tagja és a magyar államvasutak igazgatósági elnökének, a közlekedésügy terén szerzett érdemei elismerésül, a belső titkos tanácsosi méltóságot, mindkettőnek díjmentesen, továbbá *Kuhac Xaver Ferenc* zágrábi lakosnak, a horvát népköltészet és nemzeti zeneirodalom terén folytatott sok évi sikeres buvázkodása elismerésül *Ferenc József*-rend lovagkeresztjét adományozta.

* **Pálfordulása.** Az emberi természetben rejlő öreg hiba, hogy szeretnénk tudni a jövőt. Ebből fejlődött ki a jóslatás s a jóslatásokba vetett hit. A magyar népéletben is gyakori a különféle jóslás, különösen az időjárásra vonatkozólag. A tél és kora tavasz igen sok napjára alkalmaznak jóslatokat, amik állítólag hosszas tapasztalatok után jegezesedtek ki a nép életében, gondolkodásában. Ilyen nap van ma: Pál fordulása. Az öregek tapasztalása szerint ha ma ködös idő lesz, a nyáron járványos veszedelem fog pusztítani. Erre szól a régi vers:

Ha Pál fordul köddel,
Ember meghal döggel...

Reméljük azonban a legjobbat. A mostani kemény tél után talán csak elkövetkezik egy jobb idő, bőterméssel. Nagyon ráférne már a gazdákra.

* **És most pukkadjon bíró ur!** A budapesti büntetőjársbírószék egy kisebb sikkasztási pört tárgyalt. A bíró előszólítja a vádlottat, hogy kihallgassa az általános kérdésekre.

— Mi a neved?
— Hunyadi Jakab.
— Azelőtt hogy hívták?
— Hasennus Jakabnak.
— Hová való születésű?
— Nagyváradra.
— Mi a foglalkozásod?
— Azelőtt gépügynök voltam, most pedig ószeres vagyok.
— Mi a vallásod?
— És most pukkadjon a bíró ur: Rómái katolikus vagyok.

A bíró ezért a megjegyzésért a vádlottat tíz korona rendbírsággal sújtotta és a sikkasztás vétségének vádját alól fölmentette.

* **A piczulás bankokból.** A Polgári takarékos és segélyszövetkezet 9-ik évtársulatának befizetési holnap azaz csütörtökön — a közbejött képviselő választás miatt — elmaradnak. — A filléres takarékos és segélyszövetkezet értesíti t. tagjait, hogy a befizetések a választás miatt Csütörtök délután helyett ma 25-én délután 3-5 óráig teljesítendők.

* **Fiatol tolvajok.** *Stettner* István kádár iparos borlopás miatt panaszt emelt tegnap a rendőrségen. A folyamatba tett nyomozás során kihallgatásra megidézte a rendőrség panaszosnak tanonczeit, névszerint *Polek* Károly, *Papp* János, *Papp* György és *Szilágyi* Ferenczet. A fiúk kereken tagadták, hogy a borlopásban részesek lennének, amint hogy ebbeli állításuk igaznak is bizonyult, azonban viszont egymásra vallottak abban, hogy két hónap óta rendszeresen dézsmálták meg a nagypiacztéri *Andrényiféle* üzlet raktárát, ahonrét számszámokat és egyéb ápróságokat halomszámra loptak. A lopott számszámokat *Adám* Károly kádársegéd és *Farkas* János pintér iparos vették meg tőlük. Eddig már negyven darab ilyen lopott számszámot kerített meg a rendőrség, azonban a még folyamatban levő nyomozati eljárás során valószínűleg több is megkerül.

x **H A M Z A G Y U S Z I** teljes zenekarával Budapestről hazaérkezett és négy napon át, azaz **szerdán, csütörtök, péntek és szombaton** esténként a **Royal-kávéházban** teljesen új műsorról fog hangversenyezni.

x **Daltársulat.** a *Szabó Gyula*, vendéglőjében *Szücs Laczi* Nagyváradon már előnyösen ismert igazgató, *kitűnő társulatával* ma szombaton 21-én és a következő napokon, *Szabó Gyula körös-utcza* 1-sz. vendéglőjében, mely ezen alkalomra teljesen átlettt alakítva

fényes előadást tart.

Uj válogatott családi műsorról.

Előadás kezdete 9 órakor. A n. é. közönség becses pártfogását kéri, mely tisztelettel *Szücs Laczi* igazgató. Izletes étel és italokról s annak gondos kiszolgálásáról *Szabó Gyula* vendéglős gondoskodik. *Körös-utca* 1. sz.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Szerda: Fecskefészkek.

Csütörtök: Ocskai brigadéros.

Péntek: New-York szépe

Szombat: Az aszfaltbetyár.

Vasárnap; d. u. A kis püspök, este Az aszfaltbetyár.

Fecskefészkek operett kerül ma szinre a Szigligeti színházban az ismert szereposztásban. Az előadást a beteg *Mártonfalvy* karmester helyett *Várad Aladár* zenetanár vezényli.

A katonák. E heti műsorban némi változás lesz, amennyiben az előre jelzett *Ocskay* helyett, *Thury Zoltán* régen nem adott pompás színműve a *»Katonák«* kerül csütörtökön, január 26-án szinre elsőrangú szereposztásban. A főszerepeket *E. Kovács M., Berlányi, Bérczi, Klenovits, Bognár, Tihanyi, Rédei* játszzák.

Az aszfaltbetyár. Faragó bohózata naponta lefoglalja a színház énekes személyzetét, kik a legnagyobb ambícióval fáradoznak, hogy egy rokonszenves magyar író kedves, mulattató bohózatát sikerre vigyék, naponta folynak a próbák, a színház legközelebbi premieréből s mint az a műsoron is jelezve van a bemutató szombaton lesz.

Beteg az igazgató. Somogyi Károly igazgatónk napok óta súlyos betegen fekszik lakásán.

EGYESÜLETEK.

Választmányi gyűlés a Kath. körben. A nagyváradai Kath. kör választmánya ma *szerdán* délután fél 6 órakor a kör helyiségében rendkívüli választmányi gyűlést tart, melyen a január hó 29-én vasárnap délelőtt tartandó közgyűlés tárgyait készítik elő.

Igazságszolgáltatás.

Csendőrök tulbuzgalma.

Hét oláh atyafi meg egy kettétört zászlórud került be ma a vizsgálóbíróhoz. *Roxin* Miklós lobogója volt, a melyet hét 48-as oláh atyafi hazafias buzdulásában megcsipett, megabczugolt, aztán eltört. Valami tulbuzgó csendőr nesztét vette a hazafias oláhok elkeseredésének s mind a hetet behozta Váradra. Velük az ösztörtöt zászlórudakat is.

Persze, hogy nem lett a bekísérésnek semmi komolyabb következménye. A hét oláh hazafit kihallgatták s Isten hírével elbocsátották. Fogolynak nem maradt más, mint a lobogó, a mely egy sarokban megtörve bár, de fogya nem, éltette *Roxin* Miklóst.

A hét bundás atyafi boldogan koczogott lefelé az ügyészhez kopott falépcsőin. Odakint nagyot fújtak.

— Éljen a negyvennyolc!

Aztán megindultak hazaféle, hogy lesza-
vazzanak az ellenzékre. Csak azért is!

Ítélet a furtai verekedés ügyében.

A királyi törvényszék, mint esküdtbíróóság a furtai halálos végű verekedés ügyében — melynek *Szalárdi Sándor* volt az áldozata — a következőképen ítélkezett:

Az esküdtek bűnösnek találták *Kiss Józsefet* a terhére rótt cselekményben. A verdikt alapján a törvényszék halált okozó súlyos testi sértés büntetéeért három évi fegyházra ítélte a vádlottat.

Az ítélet ellen a védő semmisségi panaszt jelentett be.

MULATSÁG.

Farsangi naptár.

Január 29. Református bál a Fekete Sas nagytér-
mében.

Február 2. A biharmegyei nőegylet álarczos bálja a Csarnokban.

Február 5. A kath. legényegylet bálja a Zöld-
fában.

1 Február 8. Várad-velencei kath. kör bálja a Zöldfában.

TANÜGY.

Beiratások a nőipariskolában. A nőipariskolában a február 1-én kezdődő II. félévi tanfolyamra a beiratások megkezdődtek. Beiratási díj 4 kor., havi tandíj a fehérmű és felsőruha szabó és varró osztályban 10 kor., a vegyes himző és festő, szövő osztályban 5 kor. A város által fenntartott tandíjmentes helyekre szintén most lesznek felvéve, a be nem váltak helyett. Igényt tartók kérvényüket azonnal nyujtsák be.

**Szövetkezetek által folytatott képe-
sítéshez kötött iparágban alkalmazott
segédek** iparossegédeknek tekintendők és mint ilyenek, munkakönyvvel ellátandók és az iparhatóságnál illetve ipartestületnél bejelentendők a kereskedelmi miniszter 1904. decz. 15-én 79.537 sz. a. hozott határozata szerint.

TÁVIRATOK.

Osztrák országgyűlés.

Bécs, január 24. A képviselőház elé kormányjavaslatot terjesztettek az államnak több

helyiérdekű vasut tőkeszerzésében való részese-
désére vonatkozólag. Ide tartozik többek kö-
zött a Bécsből a fővámhivatalon és Hainburgon
át a Pozsony felé lévő országhatárig vezetendő
helyiérdekű vasuti vonal is. Az említett tör-
vényjavaslat adta szubvenczió összege 4,003,000
koronára rug.

Kossuth Ferencz program- beszéde.

Budapest, jan. 24. (Saj. tud. táv.) *Kossuth* Ferencz ma *Apponyi* Albert gróf kíséretében Czeglédre utazott programbeszédének megtartása végett.

A városháza nagytermében a város polgármestere üdvözölte *Kossuthot*. A teremben negyvennyolcz fehérruhás leányka állott sorfalat. *Kossuth* miután megköszönte a polgármester szívélyes üdvözlését, elmondta programbeszédét.

A 48-as eszmékért akarok küzdeni — mondta *Kossuth* — mert csak a függetlenség kivívása után lehet boldog a magyar nemzet.

Küzdeni akarok a kormány ellen, mely megtámadta a hazát. Boldogult atyám elveit követem, hogy mihamarabb eljőjön egy szebb kor, mely után minden igaz magyar eped. (Éljenzés.)

Kossuth után *Apponyi* Albert gróf beszélt; óriási hatást keltve azt magyarázta meg, hogy miért lépett le a 67-es alapról. *Apponyit* beszéde után lelkesen éltette a jelen volt nagyszámú polgárság.

Batthyányi Tivadar a tisztviselőkhöz.

Budapest, jan. 24. (Saját tud. táv.) *Batthyányi* Tivadar gróf ma nyílt levelet intézett az állami és vasuti tisztviselőkhöz, melyben összetartásra hívja fel őket. Ha szolidaritást vállalnak a tisztviselőkkor a kormány nem tehet semmit ellenük akármelyik pártra is szavazzanak,

Máskülönben is — mondta a nyílt levél — a mostani kormánytól már nincs mit félni, mert *Tisza* kabinetjével együtt a választások után pár hónapra már bukott ember.

A háboru.

Portarthuriak Csifuban.

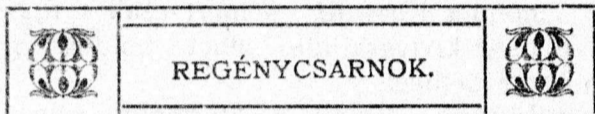
Csifu, jan. 24. *Port-Arthur*ból 13 bárka érkezett mintegy 500 férfival, nővel és gyermekkel. Még 11 bárkát várnak. A portarthuri volt polgári kormányzó és egy tiszt, kik becsületszavukat adták, hogy meg nem szöknek, kísérhették a menekülteket. Az érkezettek nem győzik dicsérni a japánok viselkedését. A bárkákon csak enyér volt. Élelmiszereket a japánok nem adhattak nekik. A csifui japán konzul közli, hogy 13 bárka indult utnak *Dalniból* Csifuba 1900 nem harcolóval.

A francia kormányválság.

Páris, január 24. A kabinetalakítás alkalmából ismét egyesítik a vallásügyi minisztériumot a közoktatásügyivel. Az a körülmény, hogy ezt a tárczát *Bienvenu Martin* képviselőnek adják, ki az új kabinetben a többség leg-radikálisabb csoportjainak egyikét képviseli, úgy látszik az új kormány ama szándékát jelzi, hogy a távozó kabinetnek vallásos kérdésekben előirt irányát meg nem változtatja. A jövedelmi

adótervezet tekintetében a kormány kötelezi magát mindannak megtételére, ami szükséges, hogy ez a reform a most folyó törvényhozási időszak végével befejezést nyerjen. Az új minisztérium még ez ülészakban követelni fogja a két-éves katonai szolgálat végleges elfogadását.

Páris, jan. 24. Az új kormány véglegesen a következőképpen alakult meg, miniszterelnök és pénzügyminiszter Rouvier, igazságügy — Chaumier, — külügy, — Delcassé, belügy — Etienne, hadügy — Bertheaux, tengerészet — Homson, gyarmatügy — Clementel, közmunka — Ghautier, közoktatás — Bienvenue maquis, kereskedelem — Dubiev, földmívelés — Ruau, a szépművészetek osztályának vezetője — Dujardin Baunetz, pénzügyi államtitkár — Merlou, posta — és táviróügyi államtitkár Derard. A kabinet holnap délutánra tüzi ki kormánynyilatkozatának idejét.

GILLIAN.

Angolból átdolgozva.

34

XI.

Szeretek azokra a napokra visszagondolni — azokra a kellemes, nyugodt napokra, melyeket mi hármán, atyám, Berti és én, együtt töltöttünk, midőn nyár és napfény volt a vidékünkön, s gond és bánat oly távol látszott tőlünk, mint a téli fergegeteg. De a megpróbáltatás akkor már elég közel volt hozzánk.

Ugyanazon vasárnap délután, melyen Berti először tárta ki előttem a szívét, egy elkésett utazó érkezett, a ki kevéssel naplemente után kopogtatott az ajtónkon s vacsorát kért és szállást éjszakára.

Az ilyen vendégek gyakoriak voltak és mindig szívesen fogadtuk őket. De most úgy láttam, hogy atyám aggodalmas tekintettel vizsgálja az idegent s a midőn felszólítottam, hogy üljön az asztalunkhoz és üljön le mellem, atyám gyorsan félbeszakított s egy székre mutatott, mely az övéhez közel, de az enyémtől messze állt.

Csodálkoztam e szokatlan jelenségen. Vacsorá után azt is észrevettem — vendégünk semmit sem evett, de a teát egyik csészével a másik után mohón itta — észrevettem, hogy atyám kihívta Bertit és Ralfot a szobából és suttogó hangon beszélgetett velük.

Annyira kíváncsi lettem tudni, hogy mit beszélnek, hogy néhány mentegetőző szót mondva az idegennek, szintén kimentem. Ugy látszott, hogy a vendég nem hallotta vagy nem értette, a mit mondtam, mert nagy, fényes szemével bámulva nézett reám s oly ostobául mosolygott, hogy ingerültté tett.

— Mi történik itten? — kérdeztem harraggal. Miért zárnak ki e nagy tanácskozásból?

Berti és két kaffer ekkor azzal foglalkoztak, hogy szétszedték azt a sátorot, melyben Berti szokott aludni s mely annak a társzékének az oldala mellett volt felállítva, mely atyám és Ralf ágyául szolgált; alatta a kafferek aludtak.

Élénken néztem az atyámra.

— Mit jelent ez? Mit csinálnak azzal a sátorral?

Atyám habozott egy pillanatig, arca nagyon komoly volt.

— Drágám, — mondotta, — a sátornak nincsen semmi baja, de attól félek, nagyon félek, hogy az a szegény ember ott bent rosszul van. Lázas, olyan betegség tüneteit látom rajta, hogy innét aligha fog egyhamar továbbutazni. Azért a sátorot, a mennyire lehet, eltávolítjuk a kunyhótól.

Én nem voltam ideges természetű, de megvallom, ez a hír egy pillanatra nagyon

megzavart. Kisebb-nagyobb mértékben a telepen mindig lappangott a váltóláz, de az utóbbi két hét alatt növekedett s veszélyesebb arányokat öltött. Sokan haltak meg benne.

Berti észrevette nyugtalanságomat s biztatólag mosolygva, bátorított.

— Ne féljen, édes kisasszonyunk, lehet, hogy édesatyja csalódik.

De emlékeztem az idegen csillogó szemre, beesett orcájára s a különös bamba kifejezésére, sejtettem, hogy atyámnak igaza van. Nem engedték meg, hogy a kunyhóba visszaterjek, míg az a szegény beteg ott volt. Künt maradtam és segitettem Bertinek a sátor felállítását s az ágyat megvetni. Aztán az atyámtól rendelt hűsítő italt készítettem el a beteg számára.

— Hát maga hol fog aludni, Berti? — kérdeztem, miután az előkészületeket elvégeztük s atyám a vendéghez ment, tudára adni, hogy az ágya készen van. — Legjobb lesz, ha maga is a szekérben alszik!

— Én? itt fogok aludni ebben a sátorban, egy pokrócot teríték le ebbe a szögletbe — felelte Berti.

— Ide? Egy helyen a beteggel! — kiáltám megdöbbenve. — Az new járja, azt nem engedjük! Könnyen megkaphatná a lázt! Berti nevetett.

— Oh, nem, én nem félek a ragálytól! Dóra, gondolja meg jól, hogy ha az a szegény ember csakugyan olyan nagybeteg, a milyennek a maga atyja gondolja, akkor nem szabad őt egész éjjel magára hagyni.

— Az egyik kaffert fektesse ide.

— Nem szeretném a szegényt azoknak a felügyeletére bízni... De menjen innen, Dóra, jön az atyja a szegény beteggel. Reméljük, hogy szegény reggelre jobban lesz.

Berti barátságosan intett s biztatólag mosolygott, a mint engedelmesen megfordultam s kimentem a sátorból. Ez éjszaka nagyon keveset aludtam, aggódtam, valami bekövetkezendő szerencsétlenség előérzete gyötört. S a szerencsétlenség valóban bekövetkezett; ámbár nem abban az alakban, a melytől rettegtem. Az éj folyamában fölkeltem, oly csöndesen, hogy Margot-t sem ébresztettem fel felöltöztem és kimentem.

Az éjszaka legsötétebb órája volt, a hajnali megelőző óra. A hold leszállt, csillagok imitt-amott gyöngén fénylettek, körülünk mély csend uralkodott, melyet csak a folyó víz mormogása szakított meg.

(Folyt. köv.)

Szigligeti-Színház.

Ma, szerdán 1905. január 25-én,

FECSKEFÉSZEK.

Operett.

BEJÁRÁS: Nagypály 14 koron. Földszinti és első emeleti páholy 12 kor. Másodemeleti páholy 8 kor. Zsólye 3 kor. Korszék 2 k r. 40 fill. Támlásszék, 2 kor. Erkölyülés 1-ső sor 1 kor. 20 fill., közép 2-ik sor 1 kor. Erkölyülés oldal 2-ik sor 80 fill. II. emeleti zártszék 60 fill. Földszinti állóhely 1 kor., Diák és katonajegy a földszintre 60 fill. Karzati állóhely 40 fill. Egy színlap 20 fill.

Jegyek előre váltható a színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnál 7 órakor.

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor

Holnap, esütörtökön, január hó 25-én:

Oeskaí brigadéros.

Színmű.

KÖZGAZDASÁG.

A gyümölcsfák téli gondozásáról

Igen sok kellemetlenségtől s a legtöbb esetben jelentékeny kártól kíméljük meg ma-

gunkat azon esetben, ha gyümölcsfáinkat jól megtakarítva bemeszeljük, mert ezáltal számtalan mennyiségű rovar pusztitunk el.

A gyümölcsfák nemcsak a mohától, hanem az egyes elhalt kéregrésztéktől is megtisztítandók, mert minél simább valamely fa törzse annál kevesebb alkalom kínálkozik a rovarok szaporodására. A gyümölcsfák takarítása erre a célra szolgáló drótkéfével történik.

Az elhalt kéregrésztékek kézzel, vagy késsel való letisztogatásától óvakodjunk, mert ez által sokszor behasíthatunk a fa héjába, a mi mindenesetre káros. Leghelyesebben úgy járhatunk el, ha nedves időjárást várunk be míg ezen elhalt fás részek megpuhulnak s ekkor erős drótkéfével a fa egész törzsét ledörzsöljük.

Igy minden nagyobb nehézség nélkül könnyen keresztülvihető a fa tisztogatása. A letisztogatott fa ágai ezután mésztejjel bemeszelendők.

További teendőink közé tartozik arról gondoskodni, hogy a gyümölcsfák talaja köröskörül felásassék azon célból, hogy így a téli nedvesség jobban behatolhasson a talajba. Ilyenkor gondoskodunk a gyümölcsfák trágyázásáról is, melyet vagy istállótrágyával, vagy műtrágyákkal eszközölhetünk. Ha istállótrágyával trágyázunk, azt a felásott talajra teregetjük azt ki, mert így annak értékes anyagai mélyen bemosatnak a tél folyamán a talajba a fagyókerekhez s tavasszal a talaj kellő kiszáradása után egyszer gereblyével elegyengethető s a felesleges el nem korhadt szalma összegyűjtve eltávolítható. Ha műtrágyákat alkalmazunk, azokat tavasszal kell a még el nem gereblyézett talajra elszórni s csak ezután elgereblyézni. A műtrágyák alkalmazása nem tanácsos, mert azok amugy is elég gyorsan hatnak.

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1905. január hó 23-ik napján tartott vásárban eladott természetmennyek és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 18.60 18.40 18.20 Kétszeres buza 15.20 14.80 14.40 Rozs 14.60 14.40 14.20. Árpa 14.20 14.80 14.60 Zab 14.40 14.20 14.— Tengeri 17.— 16.60 16.40. Borsó 46.—. Lencse 50.—. Bab 30.—. Köleskása 28.—. Burgonya 8.40. 100 kiló lángliszt 31.60. Zsemlyeliszt 30.80. Fehérkenyérliszt 30.40. Barnakenyérliszt 28.—. Széna fuvarral 8.50. Szalma fuvarral 2.—40. Söszalt szalonna 126.—. Zsup-szalma —20. A'om-szalma —12. 1 köbméter bükkfa 6.—. Tölgyfa 5.60. Cserfa 6.60. 1 kiló marhahus I. o. —96, 1 kiló marhahus II. o. —88, 1 kiló marhahus III. o. —72. 1 liter ó-bor 1.—, 1 liter új-bor —72, 1 liter pálinka —72, 1 liter szilvapálinka 1.60, 1 liter szesz 2.—. 1 mm kőszó 21.50. 1 mm. nyers faggyu 50.— 1 mm. olvaszt. faggyu 70.—. 1 mm. szappan 50.—. 1 mm. birka gyapju —. 1 mm. magyar gyapju —. 1 hltr. ó-bor 64.—. 1 hltr. újbor 40.— 1 mm. mész 1.80. 1 mm. kemény faszén 3.20. 1 mm. puha faszén 3.— 1 hltr. kendermag 28.— 1 hltr. köles —. 1 hltr. repce —. 1 hltr. dió 36.— 1 hltr. mogyoró —. 1 hltr. aszalt szilva 36.— 1 kg. savanyu káposzta 28.—. 1 kg. szalonna nyers 1.44. 1 kg. sertéshus 1.20. 1 kg. vereshagyma —28. 1 kg. foghagyma —60. 1 kg. bors 2.40. 1 kg. paprika 6.—. 1 kg. barna kenyér —24. 1 liter köölaj —44.

Forgalmi kimutatás 1905. január 23-án.

Tiszta buza körülbelül 150 hltr. Kétszeres buza 60 hltr. Rozs 60 hltr. Árpa 15 hltr. Zab 30 hltr. Tengeri 140 hltr. Burgonya 8 hltr.

Lábas jészágok: Hizott sertés mintegy 180 drb. Félhizott 200 drb. 2 évestől feljebb 60 drb.

1 évestől 2 évesig 100 drb. Süldő 120 drb. Malacz 160 drb. Vágó marha 140 drb. Jármos ökör 220 drb. Fejős tehén 160 drb. Borju 216 drb. Bivaly — drb. Juh és kecske 4 drb. Ló 182 darab.

Marha ártáblázat 1905. évi jan. 23-án
1 pár I-ső rendű jármos ökör 600—700 korona,
1 pár II-od rendű jármos ökör 500—580 korona,
1 pár III-ad rendű jármos ökör 320—480 korona.
1 drb fejős tehén 110—240 kor., 1 drb vágó ökör 140—220 kor., 1 drb vágó tehén 110—200 kor.,
1 drb veres borju 24—50 kor., 1 drb fél éves borju 46—70 kor., 1 drb egy éves borju 54—86 kor., 1 drb két éves borju 64—170 korona. 1 drb hivott sertés 98—106 kor., 1 pár fél éves sertés 32—42 kor., 1 pár egy éves sertés 64—90 kor., 1 pár két éves sertés 94—130 korona. 1 drb, igaz ló 120—240 korona. 1 pár ökörbőr 42—50 kor., 1 pár tehénbőr 30—40 kor., 1 pár borjubőr 12—20 kor., 1 pár lóhbőr 10—20 korona.

A gabonatözsde határidői.

Budapest, jan. 24.

Buza apr.-re	—	—	—	19.90
Buza okt.	—	—	—	17.42
Rozs apr.-re	—	—	—	15.59
Tengeri májusra 1905.	—	—	—	14.94
Zab apr. ra	—	—	—	7.59
Repeze aug.-ra	—	—	—	22.60

Értéktözsde.

Budapest, jan. 24.

Oszrákhitelrészvény	—	—	—	512.94
Magyar hitelrészvény	—	—	—	806.50
Leszámloló bank	—	—	—	464.50
Rimamurányi	—	—	—	514.—
Osztrák-m. államvasuti részvény	—	—	—	649.—
Közuti vasut	—	—	—	569.50
Városi villam s vasut	—	—	—	339.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1905. an 24.

Magyar aranyjárdék 4%	—	—	—	118.60
Magyar koronajárdék 4%	—	—	—	98.40
Magyar koronajárdék 3 1/2%	—	—	—	89.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	—	—	—	98.60
Horváth-szlavon földtehermentesítési kötvény	—	—	—	98.50
Magyar nyeremény sorsjegy-kölesön	—	—	—	215.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön	—	—	—	165.—
Osztrák járadék papirban	—	—	—	99.90
Osztrák járadék ezüstben	—	—	—	100.—
Osztrák járadék aranyban	—	—	—	120.—
Osztrák korona járadék	—	—	—	100.—
1860. oszt. államsorjegyek	—	—	—	157.75
Osztrák-magyar bankrészvény	—	—	—	16.30
Magyar hitelbank részvény	—	—	—	78.3—
Osztrák hitelbank intézeti részvény	—	—	—	66.725
Osztrák-magyar államvasuti részvény	—	—	—	643.50
20 frankos arany (Napolendor)	—	—	—	19.08
Német hirodalmi márka	—	—	—	117.55
London vista	—	—	—	240.20
Páris vista	—	—	—	95.57
20 márkás arany	—	—	—	23.50

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

219—1905. eln. szám.

Pályázati hirdetés.

Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának f. évi január hó 12-én tartott ülésében 2383 kg. sz. alatt hozott véghatározata alapján a lemondás folytán megüresedett II-od oszt. fogalmazói állásra ezennel pályázatot hirdetek.

A II-od oszt. fogalmazói állás a szerv. szab. rendelet 216. §-I. pontja értelmében 1200 ko-

rona fizetés és 400 korona lakbér illetményvel van javadalmazva és nyugdíj igényvel egybeköve.

Ezen állás a f. évi február havi közgyűlésben választás útján fog betöltetni.

Felhívom ennél fogva mindazokat, kik az üresedésben levő II-oszt. fogalmazói állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényüket Dr. Beöthy László főispán urhoz mint a kijelölt választmány elnökéhez czimezve Nagyvárad város polgármesteri hivatalánál f. év február hó 4. napjának d.u. 5 órájáig annyival is inkább nyujtsák be, mert a későbbi kérvények figyelembe vételni nem fognak.

Nagyvárad 1905. január hó 19.

Rimler Károly, s. k.
polgármester.**Magyar műbutorgyár**

részvénytársaság.

NAGYVÁRADON, Fő-utca elején.

Modern lakás, szálloda és kávéház berendezések iparművészeti vállalata. Telefon: 421 sz

Elegáns matt és fényezett

BUTOROK

jutányos gyári árban.

GYÁRTELEP: BÉKÉSCSABÁN.

Raktárak: Nagyvárad, Baja.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

SZENT LÁSZLÓ KÖNYVNYOMDA

Nagyvárad, Apáczai-utca 3. szám

Művekfolyóiratok, hírlapok,
vonalzatok,
gazdasági nyomtatványok,
egyházi, községi
és egyéb
hivatalos nyomtatványok,
körlevelek,
levélborítékok.**Elvállal és készít:**izléses kivitelben
mindennemű**nyomdai munkákat**
jutányos árak mellett.

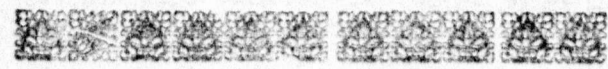
Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Levélfejek,számlák, falragaszok,
báti meghívók,
tánczrendek, étlapok,
naplók,
palaczkfeliratok,
névjegyek.gyászlapok
stb. a nyomdai szakba
vágó nyomtatványok
készítése.

A lat. és gör. szert. kath. egyházmegyei nyomtatványok

raktára.

Hirdetések felvételnek a kiadóhivatalban.

„Nagyváradai Hitelbank“

részvénytársaság
(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)
házak és földbirtokokra 10—50 évi
időtartamra a legolcsóbb kamatláb
és a legelőnyösebb feltételek mellett

**törlesztési
jelzálogköcsönöket
nyújt,**

melyeket a legrövidebb idő alatt fo-
lyósít. Köcsönkérő részről hiteles
telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-
tokiv és esetleg köcségi becsü-bizo-
nyítvány mutatandó be. Drágább
kamatozásu köcsönöket bélyeg és
illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskékre és folyó
számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot
összeg után fizet.

Előnyös feltételek mellett leszámítol
váltókat.

Értékpapírok, ékszerék és terményekre
előleget ad. **Az igazgatóság.**

**BOROS I. órás és ékszerész
Nagyváradon.**

Tisztelettel ért-sítem a n. é. közönséget
hogy óra- és ékszerüzletemet Nagyvá-
rad, Fő-utca, (Nyíri gyógyszerár mellett)
jeleatékényen kibővittem és a legfinomabb,
legmodernebb árukkal szereltem fel.

Allandó raktáron tartok nagy választék-
ban legfinomabb kivitelű férfi és női arany-
órákat, lánczokat, valamint mindennemű
arany és ezüst ékszereket. Az eddigi hiányt
pótolva, üzletemben a legjobb minőségű lát-
szerészeti cikkekkel is berendeztem, melyre
a t. közönség b. figyelmét külön is felhívom.

Kitűnő szerkezettű tula, ezüst és nikel
zs-bórák, szabályozott svájci inga órák
nagy raktára.

Jutányos szolid árak.

Javítások pontosan és gyorsan eszközöltetnek.

Az eddigi szives bizalmat megköszönve,
ovábbi becses pártfogást kér, tisztelettel:

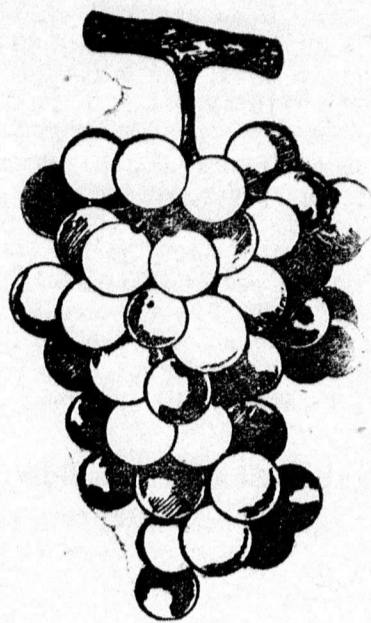
Boros I.

órák és ékszerész.

867.

«Milleniumtelep» Nagyösz.

Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyar-
ország legnagyobb szőlőiskolájának árjegy-
zékét, a mely szőlőiskola állami segélylyel
és állami felügyelet mellett létesült.

Gouwelirozott Crepp fodor minden színben.

Nem kiáltó reclam Farsangra még nem létezett, hanem tény.

Bámulatra ragad mindenkit báli idényre érkezett gondos józléssel összeállított különleges szép színei és olcsósága.

Gyönyörű választék.

Pongais, Luisine és Messaline selymek.
Selyem Lyones, Mousline de soire és Crystalin.
Ajour, himzett és sima batisztokban.

OLCSÓ ALKALMI ARAK.

Francia báli Crepp divat színek métere 33 Kr.
Himzett és sima batisztok remek minták métere 25 Krtól
Indis és foulard batisztok gyönyörű színek 120 cz. széles 58 Krtól
Selyem Crystalin és túllgazé kiváló szép színek 120 cz. széles 98 Krtól
Selyem gazé csipke-rózsa himzéssel egy ruhára 13'75. »

Klein Menyhért divatáruháza
SZT. LÁSZLÓ-TÉR,
(HOLDAS-TEMLÖM MELLETT)

Ruha díszek divatlap szerint.

Feltűnést keltő olcsó árak

Figyelmessé kizsoltatás.

PAPLANGYÁR

más vállalat miatt feloszlik

Az összes raktáron levő paplanok, Clothok, Chasmi-
rok feltűnő olcsó árban eladatnak.

Mértékszerinti paplanok csak
első februárig vállaltatnak.

Tisztelettel **HOFFER BERTALAN** utóda **FÜRST R.**

Szilágyi Dezső-utca, (Adorján ház).

Berendezés eladó. — Helyiség kiadó.